

Aan College B&W Haren

Haren , 7-6-2017

Betreft: Vragen over Fietsroute Plus, Kerklaan en bomenkap

Onlangs zijn enkele monumentale populieren gekapt aan de Waterhuizerweg. Dat veroorzaakte lokaal enige ophef. Het aantal verleende kapvergunningen in de gemeente lijkt niet af te nemen. Volgens Bomenridders verdwijnen er jaarlijks 600 bomen in de gemeente. Recent is de kapvergunning verleend voor bomenkap aan de Kerklaan in verband met de aanleg van de Fietsroute Plus. Ook hierover zijn bomenbeschermers als de Bomenridders en de Bomenstichting ongerust. GroenLinks heeft de indruk dat slechte communicatie en met name het geen tijdig en integraal zicht bieden op herplantplicht en vervangen van verdwijnende bomen en structuren hieraan mede debet is.

Daarnaast stelde GroenLinks op 29 mei 2017 mondelinge vragen in de raad over de communicatie rondom de plannen voor de Fietsroute Plus, gedeelte Kerklaan. De beantwoording is aanleiding voor vervolgvragen.

GroenLinks is een voorstander van een integrale aanpak bij infrastructurele werken en het bestrijden van overlast door bomen: bomen en andere natuur zijn geen last voor een civiel-technische opgave, maar versterking van natuurwaarden zou meteen in het ontwerp moeten worden meegenomen. Hetzelfde geldt voor – soms verdedigbare – kap van bomen: neem herplantplannen en vervanging van laanstructuren integraal mee in de beoordeling en vergunningverlening en communiceer actief over het traject dat volgt op het kappen van bomen.

Om die reden hebben wij het grote aantal vragen dat de huidige uitvoering van op zichzelf goed beleid oproept niet gesplitst in deel-onderwerpen, maar in één document opgenomen.

A. Fietsroute Plus- tracé overleg, voorbereiding en aanbesteding

1. Waarom staan Fietsersbond, Veilig Verkeer en natuurbeschermingsorganisaties niet als stakeholders genoemd in de aanbestedingsdocumenten (vraagspecificatie versie 2 -2016).
2. Wanneer hebt u voor het eerst overleg gevoerd met genoemde organisaties.
3. De aanbesteding is gestart na het raadsbesluit van 30 mei 2016, in augustus 2016 en het contract is in januari 2017 gesloten. Hebt u insprekers/geïnteresseerden op bijeenkomsten in februari op de hoogte gesteld van de beperkingen die dit contract cq. het raadsbesluit met zich meebracht voor het inbrengen van alternatieven?
4. Waarom suggereert de presentatie van Reef over het tracé van februari 2017 dat er geen definitieve ontwerpkeuzen zijn? Is het communicatie-technisch wel handig om te suggereren dat er ontwerpruimte is die er feitelijk niet is?
5. Volgens onze informatie sprak de Fietsersbond in januari en februari twee maal met de Antea-groep, de ontwerpers van het tracé. Deze zou de inge-

brachte varianten voor met name de aansluiting van fietspad en fietsstraat uitwerken. Op 23 februari heeft een expert-bijeenkomst plaatsgehad over deze varianten, zonder de Fietsersbond en Veilig Verkeer.

1. Waarom zijn Fietsersbond en Veilig Verkeer hiervoor niet uitgenodigd?
2. Waarom zijn partijen niet actief op de hoogte gebracht van de uitkomst van dit overleg?
3. Wanneer heeft het college definitief besloten welke variant de voorkeur krijgt. Wij zouden graag het ambtelijk advies hierover ontvangen.
4. Waarom is het resultaat van het expert-overleg (een matrix met plussen en minnen) pas op 3 mei aan de Fietsersbond gepresenteerd, en waarom pas nadat zij zelf aan de bel trokken omdat ze niks meer hoorden?
6. De Fietsersbond had het liefst gezien dat de fietsstraat doorgetrokken zou worden tot het Zernike college en dat het vrijliggende fietspad opgeheven werd van de Schoutenlaan tot aan het Zernike college. Dat was ook de voorkeur van het Zernikecollege. Zij hebben Antea gevraagd deze variant, die volgens hen kostenneutraal zo niet goedkoper is, te onderzoeken. Antea vond echter het 'Best Value' contract met de gemeente dusdanig beperkend dat deze mogelijkheid al uitgesloten was (informatie van de fietsersbond).
  1. Wanneer heeft Antea deze mededeling gedaan?
  2. Op onze mondelinge vraag op 29 mei jl. of het contract met de aanne-mer beperkingen oplegde aan de inbreng van varianten reageerde u ontkennend. Het tegendeel lijkt het geval. Waarom reageerde u zoals u deed?
7. De beleidsnota Fiets van de provincie Groningen uit 2012 – de basis voor subsidie – kent criteria voor een Fietsroute Plus: samenhang, directheid, aantrekkelijkheid, veiligheid, comfort. Onder directheid staat onder meer gespecificeerd: “*Voorrang fietsers op kruispunten, mits veilig en herkenbaar*”. De eerder genoemde matrix scoort op de voorkeursvariant van de fietsersbond voor de overgang van fietsstraat naar fietspad (vormgegeven als een soort ‘kruispunt’) slecht op het punt van veiligheid en (voor auto-gebruikers!) herkenbaarheid. Er komt nu echter een alternatief naar voren als voorkeur die minder plussen scoort (11 tegen 16), kennelijk omdat het aantal minnen in dat alternatief lager was (2 tegen 13). Het hoge aantal minnen in de voorkeursvariant van de fietsersbond heeft echter alles te maken met het auto- en busverkeer. De selectie van criteria is bovendien vooral gericht op autoverkeer en afwijkend van de criteria die de provincie hanteert.
  1. Waarom hebt u uw eigen criteria gekozen en niet die van de provincie.
  2. Deelt u de conclusie dat u door de gemaakte keuze vooral het auto- en busverkeer tegemoet komt; zo nee, waarom niet.
  3. Er lijken eenvoudige alternatieven mogelijk, zoals een combinatie van de gekozen variant (splitsen van het oversteekmoment voor fietsers) met voorrang voor fietsers uit zuidelijke richting die het fietspad op willen (dat zou het achteruit-kijk probleem voor automobilisten en het risico van het fietspad oprijden voorkomen), of doortrekken van het fietspad tot aan de rotonde of – inderdaad – doortrekken van de fietsstraat tot aan het Zerniketerrein. Hebt u dergelijke alternatieven onderzocht; zo nee, waarom niet?
  4. De alternatieven die blijkens het memo over de expertmeeting wel zijn onderzocht zijn voor ons niet geheel duidelijk, maar lijken beperkt te zijn tot de zogenaamde ‘systeemgrenzen’; waarom die beperking?
  5. Als en voor zover u van mening bent dat de systeemgrenzen zijn vastgesteld door het raadsbesluit van mei 2016, hebt u dan overwogen om de raad een alternatief voor te leggen? Zo nee, waarom niet.

8. De raadsvoordracht van mei 2016 zegt onder andere over een Fietsroute Plus: *Fietsroute komt “in de voorrang” zodat een traject zonder oponthoud kan worden afgelegd; De auto is te gast op de fietsstraat.*
  1. Bent u het met ons eens dat u met de nu gekozen oplossing geen recht doet aan het label ‘Fietsroute Plus’ omdat fietsers uit zuidelijke richting gedwongen worden tot een oversteek en daarbij – op een fietsstraat! – auto’s voor te moeten laten gaan.
  2. Bent u het met ons eens dat u de veiligheid van fietsers hierdoor minder bevordert dan mogelijk was geweest?

B. Bomenkap, orchideeën en vleermuizen Kerklaan

9. Zijn de vereiste ontheffingen voor de Flora- en Faunawet (of de wet Natuurbescherming) aangevraagd voor de aanleg van de fietsroute Plus langs de Kerklaan.
10. Langs de Kerklaan staan (stonden) veel orchideeën. U schrijft hierover in de bijlage bij de raadsvoordracht over het tracé (raadsvergadering 30 mei 2016): *In de berm tussen de rijbaan en het fietspad langs de Kerklaan bevinden zich orchideeën. Deze zijn beschermd middels de Flora en Faunawet. Wij gaan hiervoor door een extern bureau een ecologisch werkprotocol laten opstellen. Daarmee kunnen we tijdig (in 2016) de orchideeën inventariseren, markeren en verplanten.* Heeft deze verplaatsing plaatsgevonden?
  1. Zo ja wanneer; waar zijn de orchideeën terecht gekomen; zijn ze dit jaar teruggekeerd zoals de bedoeling was.
  2. Zo nee, waarom niet (en waarom hebt de raad daarvan dan niet op de hoogte gesteld).
11. Er wonen en foerageren vleermuizen langs de Kerklaan en omgeving.
  1. Is onderzoek hiernaar aan Reef uitbesteed, zoals zou kunnen blijken uit de verleende kapvergunning? Zo ja, hoe hebt u dan toezicht gehouden op dit onderzoek.
  2. Heeft een vleermuizenonderzoek conform het vleermuizen-protocol plaatsgevonden?
  3. Zo ja, wat zijn daarvan de uitkomsten (gaarne verslag) ? Zo nee, waarom niet?
12. In hiervoor genoemd aanbestedingsdocument maakt u een uitzondering voor versterking van de laanstructuur voor het gedeelte van de Kerklaan tussen Dilgtweg en Esserweg.
  1. Waarom?
  2. Hoe verhoudt deze uitzondering zich tot het aanwijzen van de gehele Kerklaan als laanstructuur van bovenlokaal belang in het Bomenbeleidsplan?
13. In de genoemde raadsvoordracht schrijft u over de omgeving van de kruising Kerklaan-Dilgtweg: *De bomen direct ten zuiden van deze kruising zijn in slechte staat. Toch willen we de laanstructuur van de Kerklaan hier in stand houden.* In de aanvraag voor de kapvergunning wordt duidelijk dat hier een groot aantal bomen zal verdwijnen (nrs. 6-13). U geeft daarvoor geen vergunning af omdat ze vergunningvrij zijn. Wat gaat u doen om het raadsbesluit tot versterking van de laanstructuur ter plekke uit te voeren?
14. In zijn algemeenheid beschrijft u in genoemd stuk dat u in de aanleg van de fietsroute een gelegenheid ziet tot versterking van de laanstructuur: *Dit betekent dat indien het fietspad bij Groningen aansluit op de huidige plek er 12 bomen gekapt moeten worden.* En verderop: *Ongeacht of de fietsroute als vrijliggend pad of als fietsstraat wordt gerealiseerd, streven wij er naar*

in het ontwerp de laanstructuur te verbeteren door het aanplanten van extra bomen daar waar het kan. Dit betekent dat, ook al moeten er maximaal 20 bomen gekapt worden, per saldo het aantal bomen langs de fietsroute toe kan nemen. (pag. 4 bijlage). In de verleende kapvergunning wordt minder herplant verlangd dan er aan vergunningen wordt verleend, terwijl ook een groot aantal bomen zonder vergunning zal worden gekapt: 22 aangevraagd, waarvan 11 vergunningplichtig, herplant 5. De herplantplicht beperkt zich bovendien tot het weggedeelte ten zuiden van de Oosterweg. Het gaat hier bovendien om Berken met een stamdoorsnede van slechts 6-7 cm.

1. Hoeveel bomen zullen bovenop de aangevraagde 22 worden gekapt omdat ze vergunningvrij zijn.
  2. Waarom worden er meer dan 12 bomen gekapt (uw schatting in raadsvoorstel bij gekozen tracé) en waarom bent u hiermee niet opnieuw naar de raad gekomen?
  3. Wat gaat u doen om de laanstructuur ten Noorden van de Oosterweg te versterken.
  4. Waarom legt u geen herplantplicht op voor elke boom die verdwijnt?
  5. Waarom gaat u akkoord met herplant met bomen die er nog vele jaren over zullen doen om de omvang te bereiken van de bomen die worden gekapt (doorsnede gemiddeld ruim boven 30 cm).
15. Juist aan de Kerklaan lijkt voldoende ruimte voor bomen die een forse kroon kunnen ontwikkelen, zonder dat dat direct tot klachten van omwonenden zal leiden. Een steekproef met Google Maps levert vrijwel overal een afstand van stam tot gevel van 10 meter of meer. Volgens ons Bomenbeleidsplan is bij die afstand het mogelijk soorten van de 1^e categorie te planten : *Bomen van de 1e grootte: bomen die bij uitgroei tot hun natuurlijke habitus groter worden dan 15 meter. Voorbeelden zijn plataan, zomereik, linde, beuk en paardekastanje; (pagina 48)*. De bomen die verdwijnen zijn divers van soort, maar er is geen Berk bij. Waarom kiest u toch voor Berken als herplant-soort?
16. Hebt u expliciet met omwonenden en natuurorganisaties gesproken over versterking van de laanstructuur, voorkeur voor soorten, plantafstanden, ecologische kwaliteiten, en dergelijke? Zo ja, met welke uitkomst (graag verslag); zo nee, waarom niet?
17. Een deel van de bovenstaande vragen hadden beantwoord kunnen worden, als er vooraf een groenplan was gemaakt. Uit ambtelijke informatie is ons gebleken, dat dit plan er pas in september komt.
1. Bent u het met ons eens dat dit mosterd na de maaltijd is, omdat dan de bezwarentermijn voor de reeds verleende vergunning ruimschoots verlopen is?
  2. Is het verlenen van een kapvergunning zonder een afgewogen inzicht op de toekomstige situatie en eventuele compensatie in feite niet onterecht? (inhoudelijk antwoord svp!, d.w.z. niet-juridisch).

C. Bomenbeleidsplan en Waterhuizerweg

18. Het bomenbeleidsplan spreekt voor een boom in bovenlokale bomenstructuur, ouder dan 80 jaar, als beschermingsbeleid uit: *“Duurzaam behoud structuur is altijd uitgangspunt in ruimtelijk ontwerp of inrichting”* en bij klachten *“Duurzaam behoud boom altijd uitgangspunt”* (pag. 31). Toch zijn enkele Grauwe Abelen van die leeftijd aan de Waterhuizerweg onlangs geveld na klachten van enkele aanwonenden. Onderzoek van Stedelijk Groen bv kwam tot de conclusie *“Op basis van de conditie, gebreken en toekomst-*

- verwachting hoeven de bomen niet gekapt te worden” en “Er is geen schade aan de woningen geconstateerd”.* U hebt kennelijk om redenen van mogelijk toekomstige schade besloten toch de bomen te kappen, en zelfs meer te kappen dan waar de klager om vroeg.
1. Hoe verhoudt deze belangenafweging zich tot het geciteerde uitgangspunt uit het bomenbeleidsplan.
  2. Is het uitgangspunt uit het bomenbeleidsplan wel houdbaar als u bij een enkele klacht al tot deze afweging komt.
  3. Hoe hebt u de belangen gewogen van aanwonenden die zich juist verzetten tegen kap, onder andere omdat zij gesteld waren op de monumentale bomen en de uitstraling die dat gaf aan de Waterhuizerweg.
19. U constateert in de afgegeven vergunning dat de bomen *‘hun functie als drager van de groenstructuur hebben gehad’*. Het onderzoek van stedelijk Groen bv wijst uit dat de bomen die functie nog zeker 15 jaar (de maximum termijn dat men ‘vooruit’ kan kijken) hadden kunnen houden. Ons bomenbeleidsplan kent het criterium ‘hebben hun functie gehad’ niet. Bovendien is de uitspraak bevreemdend, omdat die suggereert dat er niets voor in de plaats hoeft te komen, alsof een laanstructuur ook ooit ‘klaar’ zou kunnen zijn en geen zorg meer behoeft.
1. Waarom hebt u dit argument voor het afgeven van een vergunning gebruikt.
  2. Hoe verhoudt ‘hun functie gehad’ zich tot het criterium dat behoud van de boom – als die ouder is dan 80 jaar – uitgangspunt is in het bomenbeleidsplan.
  3. Hoe verhoudt ‘hun functie gehad’ zich tot de vele andere waarden die het bomenbeleidsplan noemt van volwassen bomen (*klimaat* – o.a. beperking van “Urban heat island”, opnemen regenwater, filteren van stof, verzorgen van zuurstof –, *ecologie* – o.a. voedsel, beschutting, huisvesting dieren –, *sociaalpsychologisch* – beschutting, veiligheid –, etc.)
  4. Gaat u dit criterium in de toekomst weer gebruiken?
20. Het bomenbeleidsplan wijst de Waterhuizerweg aan als laanstructuur van bovenlokaal belang. Ook wordt geconstateerd dat er *“geen eenduidig laanbeeld wordt gecreëerd (pag. 28).*
1. Wat gaat u doen om de laanstructuur daar te versterken.
  2. Waarom kiest u ook hier voor herplant met Berken, cq. het bevorderen van de kansen van al aanwezige Berken, terwijl het begin van de Waterhuizerweg vanaf het spoor Oostwaarts is beplant met Beuken en het beleidsplan constateert dat er geen sprake is van een eenduidig laanbeeld.
  3. Klopt onze informatie dat u systematisch een grotere diversiteit aan soorten plant in lanen in verband met verspreiding van ziekten? Zo ja, waarom bespreekt u die afwijking van het bomenbeleidsplan dan niet met de raad?

D. Bomenbeleidsplan – actiepunten

21. Het bomenbeleidsplan noemt een groot aantal actiepunten (hoofdstuk 8, pag. 65). Enkele daarvan noemen wij hieronder, met een vraag.
  1. Opstellen van een bomenbeheerplan. Is dat er? Met welke datum? Wordt het uitgevoerd? Wanneer is het voor het laatst geactualiseerd? Kunnen wij dat ontvangen?

2. Waarom hebt u geen gebruik gemaakt van lokale initiatiefnemers (namen bij GL bekend) en de landelijke Bomenwacht om u te assisteren bij het opstellen van een (bijgewerkt) bomenbeheerplan?
3. De betrokkenen bewust maken van de vele functies van bomen en zo het vergroten van draagvlak voor bomen. Wat hebt u hieraan gedaan?
4. Het duurzaam in stand houden van bestaande en het realiseren van nieuwe boomstructuren. Wat hebt u hieraan gedaan?
5. Het gebruiken van de uitgangspunten voor laanverjonging om kenmerkende laanstructuren in stand te kunnen houden, vooral binnen de bebouwde kommen langs bovenlokale structuren . Wat hebt u hieraan gedaan?
6. Herzien van de werkwijze waarop de gemeente Haren omgaat met de zorgplicht. Is dit gebeurd?
7. Uit ambtelijke informatie is ons gebleken dat u om reden van bezuinigingen bomen rigoreuzer snoeit dan om wille van veiligheid en een gezonde ontwikkeling nodig is. Klopt dit?
8. Wanneer is de inventarisatie van monumentale bomen voor het laatste bijgewerkt?
9. Klopt dat een lijst in wording die door vrijwilligers in 2010 is opgesteld is zoekgeraakt?
10. Samenwerking in projecten tussen afdelingen BORG, RMZ en V&H om bomen een integraal onderdeel van de planvorming en besluitvorming te laten zijn. Is dat in de genoemde voorbeelden van Kerklaan en Waterhuizerweg gebeurd? Hoe?
11. Betrekken van de klankbordgroep bij processen waarin bomen ter sprake komen, zoals grote ruimtelijke inrichtingsprocessen. Is deze klankbordgroep wel in het leven geroepen? Is die betrokken bij recente ruimtelijke inrichtingsprocessen?
22. Het bomenbeleidsplan stelt enkele concrete maatregelen voor in het beheer van bomen, ter realisatie van de 'zorgplicht' (pag. 36). We noemen o.a.:
  1. Is het digitaal boombeheersysteem voor gemeentebomen geïmplementeerd?
  2. Worden alle gemeentelijke bomen worden eens per 4 á 5 jaar gecontroleerd door de gemeentelijke bomenploeg?
  3. Levert dit een gestructureerd beheer, betere kwaliteit van het bomenbestand en een voorspelbare werklast op?

Kapbeleid

23. Het raadsvoorstel deregulering kapregels (raad 27 juni 2016) bevat onder meer de volgende paragraaf: *In de afgelopen 5 jaar zijn gemiddeld 200 vergunningen voor het kappen van één of meerdere bomen bij de gemeente aangevraagd. Dit zijn aanvragen voor particuliere én gemeentelijke bomen. Gemiddeld is 98% van de vergunningen verleend. Een verdere analyse van de verleende vergunningen geeft aan dat het grotendeels gaat om bomen met een omtrek kleiner dan 100 cm.* Een zoekopdracht op officiële bekendmakingen levert de volgende gegevens: Aangevraagde vergunningen tussen 1-6-2015 en 1-6-2016: 424, verleend: 211. Voor de periode van 1-6-2016 tot 1-6-2017 was dat 250 aanvragen tegen 199 verleend. Een berekening met de periode 1 september tot 1 juni om rekening te houden met bekend worden van de gewijzigde regels laat een zelfde beeld zien. Ondanks de in juni gewijzigde kapregels nauwelijks een vermindering van het aantal verleende vergunningen, wel minder aanvragen.

1. Klopt dit beeld met uw waarneming?
2. De berekening klopt niet met de aantallen die u destijds gaf in het raadsvoorstel (200 aanvragen, 98% toegekend). Hoe komt dit?
3. De suggestie bij de verruiming van de kapregels was dat het beoordelen van aanvragen zinvoller zou worden en dus tot *relatief* meer afwijzingen zou leiden. Dat lijkt niet het geval. Hoe verklaart u dat?
4. Is feitelijk de bescherming tegen kappen nu minder geworden, immers voor de wijziging van de kapregels werden nog 213 aanvragen geweigerd.
5. Moet de conclusie zijn dat er nu meer dan voorheen wordt gekapt, ervan uitgaande dat bomen met een stamomtrek <100cm nu inderdaad zonder vergunning worden gekapt.
6. Zo nee, wat is dan uw verklaring voor deze cijfers.
7. Hoe verhouden deze cijfers zich tot de vacature voor een 'medewerker vergunningverlening met accent op kap' die u per 1 juli 2017 openstelt?
24. In door ons bestudeerde afgegeven kapvergunningen geeft u altijd keurig aan wat de waarde van bomen is en welke criteria u hanteert voor het mogelijk afwijzen van een vergunning. In de uiteindelijke afweging overheerst echter altijd het belang van de aanvrager, wat vaak (mede) een economische achtergrond heeft. Logisch, want wij bekeken *verleende* vergunningen. Het bomenbeleidsplan pleit voor helderder criteria voor het wel of niet verlenen van een vergunning. Kunt u een beeld geven van overwegende *afwijzingsgronden* in de periode voor de wijziging van kapregels (2015/16, 213 geweigerd) en het afgelopen jaar (51 geweigerd).
25. Een vergunning kan betrekking hebben op meerdere bomen; de Kerklaan en de Waterhuizerweg zijn daarvan voorbeelden. Klopt de conclusie van bomenridders dat er jaarlijks 600 bomen verdwijnen in Haren. Zo nee, om hoeveel bomen gaat het dan bij benadering.
26. Kunt u een schatting geven van het aantal bomen dat sinds de verruiming van kapregels is gekapt zonder vergunning(-snoodzaak).
27. Klopt de berekening van bomenridders dat het bladerdek in Haren afneemt. Zo ja, met welk percentage.

Wij realiseren ons dat dit veel vragen zijn. Toch achten wij schriftelijke en openbare beantwoording in het belang van een zorgvuldige toetsing van de uitvoering van vastgesteld beleid. Het zou fijn zijn als beantwoording kan plaatsvinden binnen de bezwaartermijn voor de afgegeven vergunning voor de kap langs de Kerklaan. Dat lijkt ons dienstig aan een zorgvuldige afweging van eventuele bezwaren.

Met vriendelijke groeten,

GroenLinks Haren
Hans Sietsma